

UNITED
GROUP

Kodeks ponašanja dobavljača

MEMBERS

telemach

UNITED
MEDIA

VIVACOM

nettvplus

united.cloud
Innovation Center

shopster

NOVA

1. UVOD U NAŠ KODEKS

United Group B.V., njena zavisna društva i povezana pravna lica („**United Group**“) posvećeni su etičkom i odgovornom ponašanju u svim poslovima koje obavljaju u skladu sa svojim Kodeksom poslovnog ponašanja i etike, posebno minimiziranjem uticaja na životnu sredinu i ulaganju u pozitivne društvene promjene. Ovaj cilj je moguće postići samo u partnerstvu sa etički orijentisanim poslovnim partnerima, uključujući partnere u zajedničkim ulaganjima, prodavce, primaocce franšize, distributere, dobavljače, izvođače, konsultante i agente („**Dobavljači**“) koji dijele istu posvećenost.

Ovaj Kodeks ponašanja dobavljača („**Kodeks**“) utvrđuje uslove za zakonsku i društvenu odgovornost kako je definisano u nastavku („**Uslovi održivosti**“) za koje United Group očekuje da ih se njeni dobavljači pridržavaju. Zahtjevi održivosti su dodatak svim ugovornim odredbama („**Ugovor**“). Upućivanje na United Group u ovom Kodeksu takođe uključuje zavisna društva i filijale United Group, u mjeri u kojoj Dobavljač posluje sa njima.

2. MEĐUNARODNI ZAKONI I ETIČKI STANDARDI

Ovaj Kodeks se zasniva na kodeksima ponašanja industrije, međunarodnom pravu, priznatim etičkim standardima, principima odgovornog poslovanja i najboljoj praksi, uključujući konvencije Međunarodne organizacije rada („**MOR**“), Univerzalnu deklaraciju UN o ljudskim pravima i Vodeća načela UN o poslovanju i ljudskim pravima, i on nije zamjena za, niti bi trebalo da se smatra da je zamjena za lokalne zakone i propise koji se primjenjuju u jurisdikciji(ama) u kojima Dobavljač posluje.

Ipak, Kodeks ima za cilj da podstakne poštovanje ovih zakona kako bi se osiguralo da radni uslovi u poslovanju i lancu snabdijevanja Dobavljača budu bezbjedni, da se prema svim radnicima postupa s poštovanjem i dostojanstvom, i da su poslovi ekološki odgovorni i etički vođeni.

3. PRIMENE

Dobavljač se obavezuje na sljedeće:

- da poštuje lično dostojanstvo, privatnost i prava svojih zaposlenih uključujući, bez ograničenja, zaposlene na određeno vrijeme, pripravnike i izvođače;
- da poštuje važeće zakone o zapošljavanju u svojim zemljama;
- da se pridržava ovog Kodeksa tamo gdje se on primjenjuje na njegove aranžmane sa United Group; i
- da drži svoj lanac snabdijevanja u skladu sa Zahtjevima održivosti ili ekvivalentnim standardima.

United Group zadržava pravo da otkáže neizvršene porudžbine, da obustavi buduće porudžbine, odnosno, da raskine ugovor sa Dobavljačem u slučaju kršenja bilo kog važećeg zakona i propisa, bez obzira da li su uključeni u ovaj Kodeks ili ne.

4. PRIJAVLJIVANJE OZBILJNIH SUMNJI

Od Dobavljača i njegovih zaposlenih se očekuje da Sektor za praćenje usklađenosti United Group obavijeste o sumnjivim aktivnostima, crvenim zastavicama ili kršenjima ovog Kodeksa putem e-pošte na compliance@united.group ili pristupanjem našoj Liniji za pomoć u vezi sa integritetom na unitedgroup.ethicspoint.com ili **skeniranje ovog QR koda:**

ZAHTJEVI ODRŽIVOSTI

5. RAD

5.1 JEDNAKE MOGUĆNOSTI I BEZ DISKRIMINACIJE

Dobavljač će omogućiti zaposlenima jednak i fer tretman i zabraniti svaki oblik diskriminaciju po osnovu rase, boje kože, pola, vjeroispovesti, političkog mišljenja, nacionalnosti, društvenog porijekla ili bilo koje druge kategorije zaštićene važećim zakonom u skladu sa Konvencijama MOR br. 100 i br. 111 - Konvencija o jednakim naknadama i Konvencija o diskriminaciji u pogledu zapošljavanja i zanimanja.

5.2 SLOBODA UDRUŽIVANJA I PRAVO NA KOLEKTIVNO PREGOVARANJE

Dobavljač će priznati i poštovati slobodu udruživanja svih zaposlenih, uključujući radnike na određeno vrijeme i pravo na kolektivno pregovaranje, kao i osigurati da ostvarivanje ovog prava nema za rezultat odmazdu, uznemiravanje ili zastrašivanje.

5.3 DJEČIJI RAD

Dobavljač ne može da zapošljava radnike mlađe od 15 godina ili ispod minimalne starosne granice utvrđene zakonom u zemlji zaposlenja, u zavisnosti od toga koja je starost viša. Pored toga, Dobavljač mora da poštuje sve zakonske uslove za rad koji se odnose na mlade radnike koji po zakonu mogu da rade, a posebno sa onima koji se odnose na broj radnih sati, zarade i uslove rada.

5.4 PRINUDNI RAD, ROPSKI RAD, TRGOVINA LJUDIMA

Dobavljač ne smije koristiti prisilni ili prinudni rad, bez obzira da li se radi o radu po osnovu dugovanja, zatočeništvu, zatvoru, ili bilo kom drugom obliku prisilnog ili prinudnog rada. Dobavljač ne može da oduzima ili zadržava lična dokumenta radnika ili druge vrijedne predmete, uključujući pasoše, radne dozvole i putnu

dokumentaciju. Dobavljač ne može da čuva lična dokumenta radnika da bi ih tako vezivao za posao ili ograničavao njihovu slobodu kretanja.

5.5 RADNO VRIJEME

Dobavljač će se pridržavati važećih zakona o radnom vremenu i prekovremenom radu. Radna nedjelja ne smije da bude duža od 60 sati nedjeljno, uključujući prekovremeni rad, osim u hitnim slučajevima, i mora da garantuje najmanje jedan cijeli slobodan dan svakih 7 dana. Dobavljač je dužan da vodi računa o radnom vremenu zaposlenih i vodi evidenciju zarada u skladu sa lokalnim i nacionalnim zakonima ili propisima.

5.6 PRAVIČNA NAKNADA ZA RAD

Dobavljač plaća zaposlenima pravičnu i razumnu zaradu za život, dovoljno visoku za održavanje pristojnog životnog standarda, koja će zadovoljiti osnovne potrebe prema Konvenciji MOR 131 - Konvencija o utvrđivanju minimalne zarade. Dobavljač neće koristiti odbitke od zarade kao disciplinsku mjeru. Kada ne postoje nacionalni zakonski standardi, naknada će biti dovoljna da zadovolji osnovne potrebe prema Konvenciji MOR 131 o minimalnoj zaradi. Osnova po kojoj se radnici isplaćuju mora da im bude blagovremeno saopštena. Dobavljač obezbjeđuje jednaku nadoknadu za muškarce i žene za rad jednake vrijednosti.

5.7 DISCIPLINSKE PRAKSE

Dobavljač nikada ne koristi bilo koji oblik fizičkog kažnjavanja, fizičkog nasilja, psihičkog ili seksualnog uznemiravanja. Disciplinske politike i procedure treba da budu jasno definisane i saopštene radnicima. Dobavljač ne koristi odbitke od plata kao disciplinsku mjeru.

5.8 MEHANIZMI ZA ŽALBE I ZAŠTITU UZBUNJIVAČA

Dobavljač će usvojiti ili učestvovati u efikasnim mehanizmima za pritužbe za rješavanje problema na radnom mjestu i za prijavljivanje mogućih kršenja ovog Kodeksa i sopstvenih kodeksa ponašanja Dobavljača, koji su transparentni, pravični i predvidljivi. Mehanizmi koje su usvojili Dobavljači štite tajnost uzbunjivača, osim ako je to zakonom zabranjeno, i zabranjuju svaki oblik odmazde.

6. BEZBJEDNOST I ZDRAVLJE NA RADU

6.1 BEZBJEDNO I HIGIJENSKI ISPRAVNO RADNO OKRUŽENJE

Dobavljač će omogućiti bezbjedno i higijenski ispravno radno okruženje za svoje zaposlene, izvođače, partnere ili bilo kog drugog ko je pod uticajem njegovih aktivnosti, u skladu sa Konvencijom 155 MOR-a, bilo da se radi o fabrici, radionicama, kancelarijama, spoljnim objektima ili životnim prostorima, i obezbjeđuje ispravnu upotrebu proizvoda. Dobavljač se podstiče da pribavi sertifikat svog sistema upravljanja zdravljem i bezbednošću, uključujući OHSAS

181001, ISO45001 ili ekvivalent ovim standardima.

7. ŽIVOTNA SREDINA

7.1 ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

United Group priznaje da njene aktivnosti mogu da vrše pozitivne i negativne uticaje na životnu sredinu i posvećena je ublažavanju negativnih uticaja. Kao rezultat toga, Dobavljač će se takođe obavezati i aktivno smanjiti svoj negativan uticaj na zajednicu i životnu sredinu u kojoj posluje izbjegavajući otpad i promovišući efikasnost resursa i cirkularnost od početne proizvodnje i instalacija, pa tokom cijelog životnog ciklusa njegovih proizvoda. Dobavljač mora imati sistem upravljanja životnom sredinom („EMS“) koji obezbjeđuje efikasno planiranje, rad i kontrolu aspekata životne sredine. EMS mora da zadovoljava zahtjeve ISO14001/Eko Management i sistema provjere ili druge međunarodno priznate standarde.

7.2 EKOLOŠKA DOZVOLA

Dobavljač mora pribaviti, održavati na snazi sve potrebne ekološke dozvole, licence, odobrenja i registracije, i pratiti svoje operativne zahtjeve i zahtjeve za izvještavanje.

7.3 SPRJEČAVANJE ZAGAĐENJA

Dobavljač će nastojati da smanji ili eliminiše otpad svih vrsta, uključujući vodu i energiju, praksama kao što su modifikovanje procesa proizvodnje, održavanja postrojenja, zamjena materijala, konzervacija i reciklaža, kao i ponovna upotreba materijala.

7.4 OPASNE SUPSTANCE

Dobavljač će identifikovati i upravljati hemikalijama (i drugim materijalima koji bi predstavljali opasnost ako se ispuste u životnu sredinu) kako bi obezbijedio bezbjedno rukovanje, kretanje, skladištenje, upotreba, recikliranje i njihova ponovna upotreba i odlaganje.

7.5 ČVRST OTPAD

Dobavljači će primjenjivati sistematski pristup za identifikaciju, upravljanje, smanjenje i odgovorno odlaganje ili recikliranje čvrstog otpada (neopasnog). Dobavljač je dužan da evidentira informacije o upravljanju otpadom (tj. koliko i gdje se otpad ponovo koristi, reciklira, obnavlja energija, šalje na deponiju itd.) i na zahtjev će dostaviti ove informacije United Group.

7.6 EMISIJE U VAZDUH

Dobavljač će karakterisati, nadgledati, kontrolisati i tretirati emisije u vazduh nastale njegovim radom prije ispuštanja.

7.7 MATERIJALNA OGRANIČENJA

Dobavljač će se pridržava svih važećih zakona, propisa i zahtjeva potrošača u vezi sa zabranom ili ograničenjem određenih supstanci u proizvodima i proizvodnji, uključujući obilježavanje za reciklažu i odlaganje.

7.8 UPRAVLJANJE VODAMA

Dobavljač će sprovesti program upravljanja vodama kojim se dokumentuju, karakterišu i prate izvori, korišćenje i ispuštanje vode; traže mogućnosti za očuvanje i zaštitu vode; i kontrolišu kanali kontaminacije. Sva otpadna voda treba da se označi, nadgleda, kontrolišu i tretira prema potrebi, prije ispuštanja ili odlaganja.

7.9 POTROŠNJA ENERGIJE I EMISIJE GHG

Dobavljač će identifikovati, pratiti i smanjivati svoje emisije gasova sa efektom staklene bašte („GHG“) i objelodanjivati svoje emisije GHG 1, 2 i 3 preko Programa za objelodanjivanje količine ugljen-dioksida ili ekvivalentnih platformi.

7.10 ODRŽIV DIZAJN I CIRKULARNOST

Dobavljač će dizajnirati svoje proizvode, odnosno, usluge u cilju smanjenja njihovog negativnog uticaja na životnu sredinu i društvo uz poštovanje, bez ograničenja, sljedećih smjernica:

- omogućavanje rastavljanja na djelove i popravki kako bi se omogućila i podstakla ponovna upotreba i reciklaža;
- davanje prednosti upotrebi recikliranih materijala;
- uzdržavanje od upotrebe i ograničavanja korišćenja kritičnih sirovina („CRM“) kako je definisano zakonodavstvom EU;
- povećanje dugovječnosti proizvoda i efikasno korišćenje resursa.

7.11 ODGOVORNA NABAVKA MINERALA

Dobavljač će usvojiti politiku i sprovesti dubinsku analizu na izvoru i lancu skladištenja minerala koji se koriste u procesu proizvodnje njegovih proizvoda kako bi u razumnoj mjeri osigurao da oni budu nabavljeni na način koji je u skladu sa Smjericama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj („OECD“) za odgovorne lance snabdijevanja mineralima iz područja pogođenih sukobom i sa visokim rizikom ili sa ekvivalentnim ili priznatim okvirom za dubinsku analizu.

8. ETIČKE POSLOVNE PRAKSE

8.1. NULTA TOLERANCIJA ZA MITO

Dobavljač se mora uzdržavati od:

- a. Nuđenja ili traženja, direktno ili indirektno, povlastica-bilo koje vrste (uključujući poklone, usluge ili bilo koje

druge prednosti ili stvari od vrijednosti), ili gotovinskih isplata kako bi se naveo primalac ili bilo koje drugo lice da se ponaša nepropisno u obavljanju svojih funkcija, ili da budu nagrađeni za neprikladno postupanje kako bi stekli ličnu korist ili poslovnu prednost u ime United Group, a što bi moglo biti u suprotnosti sa zakonima o mitu i korupciji, ili da na drugi način dovedu United Group na loš glas ili u situaciju da plaća kaznu;

- b. uzdržavanje od davanja bilo kakvih ličnih podsticaja javnim zvaničnicima tokom svog poslovanja ili na drugi način, obezbjeđivanje da poslovi sa javnim zvaničnicima budu pošteno i propisno evidentirani

Dobavljač će odmah obavijestiti United Group ako posumnja da je došlo do davanja mita ili korupcije ili da bi se to moglo dogoditi u vezi sa njegovim odnosom sa United Group.

8.2 POKLONI, SPONZORSTVA I DONACIJE

Dobavljač će obezbijediti da su pokloni, gostoprimstva, reprezentacije i donacije koje mogu da prihvate ili daju zaposleni United Group legitimni, u razumnim granicama, transparentni, vidljivi, u skladu sa politikama United Group i podložni odgovarajućim antikorupcijskim kontrolama.

8.3 VJERODOSTOJNE KNJIGE I EVIDENCIJE

Dobavljač će promovisati odgovornost, transparentnost i komercijalnu povjerljivost putem svojih sistema i vođenja evidencija, te obezbijediti transparentne informacije u vezi sa svojom ekonomskom i finansijskom vlasničkom strukturom. Zabranjeno je falsifikovanje evidencija i lažno prikazivanje uslova ili praksi u lancu snabdijevanja.

8.4 INTELEKTUALNA SVOJINA I POVJERLJIVE INFORMACIJE

Dobavljač će poštovati prava intelektualne svojine i koristiti odgovarajuća sredstva za zaštitu podataka o klijentima, u skladu sa najstrožim zahtjevima za zaštitu informacija prema važećim ugovorima sa United Group.

8.5 KONKURENCIJA

Dobavljač djeluje konkurentno u skladu sa važećim zakonom o konkurenciji i antimonopolskom pravu gdje god da posluje.

8.6 ZAŠTITA PODATAKA I SAJBER BEZBJEDNOST

Dobavljač će se pridržavati svih važećih zakona o zaštiti podataka. Pored toga, Dobavljač će poštovati povjerljivost, integritet i bezbjednost ličnih podataka United Group i sprovesti odgovarajuće fizičke, tehničke, bezbjednosne i organizacione mjere za (i) zaštitu njihove bezbjednosti. (ii) održavanje integriteta i povjerljivosti, i (iii) njenu zaštitu od neovlašćenog pristupa, nepravilne upotrebe ili otkrivanja, neovlašćenih izmjena i nezakonitog uništavanja ili gubitka.

9. REVIZIJA I PRAVNI LJEKVI

Dobavljač će periodično procjenjivati svoje i poslove svojih zavisnih društava, povezanih lica i podizvođača kako bi obezbijedio usklađenost sa ovim Kodeksom, i obavještavaće United Group bez ikakvog odlaganja, kada je svjestan ili ima razloga da sumnja, da se radi o kršenju ovog Kodeksa i Zahtjeva održivosti, samih po sebi, ili njegovog lanca snabdijevanja.

Dobavljač će na zahtjev dostaviti, u razumnom roku, sve informacije i dokumentaciju radi provjere poštovanja Kodeksa. Dobavljač potvrđuje da United Group ima pravo da traži i da dobije dodatne informacije o Dobavljačevom ESG programu (tj. programu zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i savjesnog korporativnog upravljanje) putem ad hoc platformi za provjeru Dobavljača.

Dobavljač će dozvoliti United Group, odnosno, njenom ovlaštenom predstavniku da izvrši procjenu na licu mjesta, odnosno, izvrši inspekciju svih poslova koji obezbjeđuju robu ili usluge United Group da bi potvrdio usklađenost sa Zahtjevima održivosti.

Dobavljač će se obavezati da blagovremeno ispravi i poboljša sve nedostatke identifikovane bilo u fazi samo-procjene ili tokom bilo koje revizije koju sprovode United Group ili njeni predstavnici, dostavljanjem United Group plana napretka i poboljšanja, i korektivnih mjera koje treba sprovesti u razumnom roku.

Neuspjeh da ispravi i blagovremeno ublaži ozbiljno nepoštovanje Zahtjeva održivosti može dati pravo United Group da raskine ugovorni odnos sa Dobavljačem u skladu sa ad hoc mehanizmima utvrđenim u Ugovoru s Dobavljačem.